

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้
แบบมอนเตสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชัยภูมิ เขต 1*

THE DEVELOPMENT OF PROGRAM TO ENHANCE MONTESSORI
LEARNING MANAGEMENT COMPETENCY OF TEACHERS UNDER
CHAIYAPHUM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ปิยนันท์ หาญสมัคร์

Piyanun Harnsamuk

กาญจณี เรืองมนตรี

Karn Ruangmontri

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Maharakham University, Thailand

E-mail: han_samak@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ
ความต้องการจำเป็นของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษา 2) พัฒนา
โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ ระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 213 คน ปีการศึกษา 2562
ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือประกอบด้วย
แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินโปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2
การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันในการ
จัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ต่ำบ่งชี้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริ
มีค่ามากที่สุด 2) สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเตสซอริของครู สำนักงาน

* Received 4 June 2020; Revised 17 June 2020; Accepted 2 July 2020

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ตัวบ่งชี้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ มีค่ามากที่สุด 3) โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาโปรแกรม, การจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ

Abstract

The purposes of the study were 1) to investigate the current situations, desirable situations and needs of teachers for Montessori learning management in schools under Chaiyaphum primary Educational service area office 1, 2) to develop the program to enhance Montessori learning management competency of teachers under Chaiyaphum primary Educational service area office 1. This study was divided into 2 phases; phase 1 was the study current situations, desirable situations and needs of teachers for Montessori learning management in schools under Chaiyaphum primary Educational service area office 1. The sample was 213 consisted of teachers who implemented Montessori in kindergarten level in the academic year of 2019 who were selected by stratified random sampling. The instruments used were questionnaire, interview questions and evaluation of the program. The data were analyzed using percentage, mean and standard deviation. Phase 2 was the development of the program to enhance Montessori learning management competency of teachers under Chaiyaphum primary Educational service area office 1. The results of the study revealed that; 1) The current situations of teachers for Montessori learning management in schools under Chaiyaphum primary Educational service area office 1 shown that overall rated in more level, the indicators of Montessori learning management theory knowledge rated in the most level. 2) The desirable situations of teachers for Montessori learning management in schools under Chaiyaphum primary Educational service area office 1 shown that overall rated in the most level, the indicators of Montessori learning management characteristics rated in the most level. 3) The result of evaluation the program

to enhance Montessori learning management competency of teachers under Chaiyaphum primary Educational service area office 1 shown that the appropriateness rated in more level, the possibility rated in more level, the correctness rated in the most level and benefits of the program rated in the most level.

Keywords: Program Development, Montessori Learning Management

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 ไว้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วการศึกษาหรือหลักสูตรในยุค Thailand 4.0 ควรมีเป้าหมายหลักเพื่อผลิต โดยครูต้องฝึกให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดมากกว่าการใช้ความจำ ไม่เน้นการสอนการเรียนแบบท่องจำ ไม่เน้นการสอบเพื่อให้ได้คะแนนสูง ๆ ครูผู้สอนควรเลิกการบรรยายเป็นสำคัญ แต่ควรให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ (Problem Base Learning) และใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ลักษณะเหล่านี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้โดยผู้เรียนได้แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมายอย่างมีกระบวนการและมีขั้นตอน ซึ่งจะทำได้มาซึ่ง

ความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์และเป็นความรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง (เอกนถุน บางท่าไม้, 2561)

ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จหรือ Executive Functions (E เป็นทักษะสำคัญที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กปฐมวัยตั้งแต่ 3 – 6 ปี ผ่านการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย และมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง หากเด็กมีทักษะสมอง EF ที่ดีเด็กจะมีความจำที่ดี มีสมาธิมีความมุ่งมั่นพากเพียร เข้าใจอารมณ์ตนเองและผู้อื่น ทำให้มีภูมิคุ้มกันที่ดีและสามารถดำรงตนอยู่ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีความสุข (วิจารณ์ พานิช, 2557) การสอนแบบมอนเทซซอริช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงผ่านอุปกรณ์ที่ครูจัดเตรียมไว้ให้โดยมีมือเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ทำให้เด็กเกิดทักษะต่าง ๆ และมีคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ (จีระพันธ์ พูลพัฒน์, 2549)

สุภาวดี หาญเมธี กล่าวว่าลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบมอนเทซซอริเป็นกระบวนการที่ให้อิสระกับเด็ก การเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านอุปกรณ์มอนเทซซอริและสภาพแวดล้อมการสอนแบบมอนเทซซอริจะสามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาทักษะสมอง EF ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการพัฒนาแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในระดับปฐมวัย (สุภาวดี หาญเมธี, 2560) ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะของครูให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีศักยภาพและความสามารถ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของครูในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของครู ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1. ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ ระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 274 คน จาก 13 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ ระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 213 คน ปีการศึกษา 2562 โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2553) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1. ศึกษา Best Practices เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครูกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าสายชั้นอนุบาล และครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ รวมทั้งการสังเกต และศึกษาเอกสาร จำนวน 6 คน จาก 3 โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3. การตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยวิธีประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4. ตรวจสอบ/ยืนยัน ประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยวิธีประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูผู้สอนในห้องเรียนมอนเทซซอริ จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของครู ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1. แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ สอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบที่กำหนดไว้ให้เป็นตัวเลือก

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 31 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันตั้งแต่ 0.61 ถึง 0.88 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพที่พึงประสงค์ตั้งแต่ 0.73 ถึง 0.92 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.83 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.92

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1. การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ได้แก่ โรงเรียนบ้านวังหว้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และโรงเรียนหนองขามสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยการใช้การสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าสายชั้นอนุบาล และครูผู้สอนในห้องเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ รวมทั้งการสังเกต และศึกษาเอกสาร จำนวน 6 คน

2. ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็น และแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

3. การตรวจสอบ/ยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยใช้วิธีประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ในการประเมินโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม

4. การประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยการนำผลจากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมมาสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 และสร้างแบบประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับ

ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรม โดยใช้แบบประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของครู ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1. ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

2. นำผลการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ส่งถึงผู้ให้ข้อมูลเพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดวันและเวลาในการสัมภาษณ์ และดำเนินการส่งแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์ เพื่อให้ข้อมูลจะได้เตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจจุดประสงค์ของการวิจัย โดยจัดส่งไปล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลจำนวน 6 คน (จาก 3 สถานศึกษา) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชุดเดียวกันกับที่ได้ส่งไปล่วงหน้า

4. ผู้วิจัยเก็บข้อมูล

5. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการสร้างพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ยกร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็น และแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

นำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 (ฉบับปรับปรุง) ให้ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

การประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยการนำผลจากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมมาสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 และสร้างแบบประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรม โดยใช้แบบประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ป้อนคะแนนเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ แจกแจงความถี่ และคำนวณร้อยละ

3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยการนำข้อมูลของผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับ

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครูในโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี โดยใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต และการศึกษาเอกสาร

1. นำผลที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยเลือกข้อคำถามจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี มาใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ในโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี

2. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี

3. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และหลอมรวมประเด็นข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล ตามประเด็นของการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี

ตอนที่ 2 ร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผู้วิจัยนำผลจากการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 และการศึกษา Best Practices เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีของครู จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี มาเป็นข้อมูลประกอบการร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ตรวจสอบ/ยืนยัน ร่างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

องค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	PNIModified	ลำดับ
1. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ	4.15	0.72	มาก	4.78	0.51	มากที่สุด	0.152	3
2. ทักษะครูมอนเทสซอริ	4.11	0.74	มาก	4.74	0.52	มากที่สุด	0.153	2
3. คุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ	4.06	0.71	มาก	4.72	0.54	มากที่สุด	0.163	1
รวม	4.10	0.72	มาก	4.74	0.52	มากที่สุด	0.16	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ ทักษะครูมอนเทสซอริ คุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ ทักษะक्रमอนเทซซอริ คุณลักษณะของक्रमอนเทซซอริ ตามลำดับ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของक्रमอนเทซซอริ ($PNI_{Modified} = 0.163$) ทักษะक्रमอนเทซซอริ ($PNI_{Modified} = 0.153$) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ ($PNI_{Modified} = 0.152$) ตามลำดับ

2. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จากการสังเคราะห์ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ต้องค์ประกอบของโปรแกรม ดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาและสาระสำคัญ โดยเนื้อหาของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ โมดูล 2 ทักษะक्रमอนเทซซอริโมดูล 3 คุณลักษณะของक्रमอนเทซซอริ 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา มี 6 วิธี คือ 1) การเข้ารับการอบรม 2) เรียนรู้จากการปฏิบัติ 3) การสอนแบบสาธิต 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 6) กระบวนการพี่เลี้ยง และ 5) การวัดและประเมินผล โปรแกรม 5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล สามารถทำได้ดังนี้ 1) การประเมินผู้เข้ารับการอบรม แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ การประเมินระหว่างการพัฒนา และการประเมินหลังการพัฒนา และ 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริ ทักษะक्रमอนเทซซอริ คุณลักษณะของक्रमอนเทซซอริ ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ใน

ระดับ มากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี ทักษะครูมอนเทซซอรี คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี ตามลำดับลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี ทักษะครูมอนเทซซอรี ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรี ตามลำดับ เนื่องจากครูมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองในการหาแนวทางการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก ต้องฝึกให้เด็กใช้ทักษะการคิดมากกว่าการใช้ความจำ ไม่เน้นการสอนการเรียนรู้แบบท่องจำ ครูผู้สอนควรเลิการบรรยายเป็นสำคัญ แต่ควรให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ นอกจากนี้ครูต้องสอนน้อย แต่ให้ผู้เรียนเรียนมากและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเองให้ผู้เรียนเลือกเรียนและกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของตน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทซซอรีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีความต้องการพัฒนาตนเองให้สามารถจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยเน้นพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของครู ส่วนลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า คุณลักษณะของครูมอนเทซซอรี มีระดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด แสดงว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีความต้องการที่จะพัฒนาคุณลักษณะของครู เพื่อให้เป็นผู้นำการเรียนรู้สู่การพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนา วารินิน ได้ศึกษา 1) สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบและ ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันครูมี สมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมระดับปานกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการพัฒนาระดับมาก (นันทนา วารินิน, 2557) และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรารถนา เพชรฤทธิ์ ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรม พัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรู้ ด้านการแสดงออกและด้าน ความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรู้ ด้านการแสดงออกและด้านความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงลำดับความ

ต้องการ จำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการแสดงออก ด้านความรู้ และด้านความสามารถ ตามลำดับ (ปรารธนา เพชรฤทธิ์, 2559)

2. ผลการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จากการสังเคราะห์ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องได้องค์ประกอบของโปรแกรม ดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาและสาระสำคัญ โดยเนื้อหาของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 โมดูล ได้แก่ โมดูล 1 ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ โมดูล 2 ทักษะครูมอนเทสซอริโมดูล 3 คุณลักษณะของครูมอนเทสซอริ 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา มี 6 วิธี คือ 1) การเข้ารับการอบรม 2) เรียนรู้จากการปฏิบัติ 3) การสอนแบบสาธิต 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 6) กระบวนการพี่เลี้ยง และ 5) การวัดและประเมินผลโปรแกรม 5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 6)การวัดและประเมินผล สามารถทำได้ดังนี้ 1) การประเมินผู้เข้ารับการ พัฒนา แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ การประเมินระหว่างการพัฒนา และการประเมินหลังการพัฒนา และ 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพิกา จันทไทย ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาทีมงานครูที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนเทศบาล พอสรุปได้ว่า โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) ความสำคัญของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) โครงสร้างของโปรแกรม ระยะเวลาการพัฒนา 136 ชั่วโมง 4) วิธีดำเนินการพัฒนา มีกระบวนการพัฒนา 3 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 เตรียมการ ชั้นที่ 2 การพัฒนา ชั้นที่ 3 ชั้นประเมินผล 5) เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรมประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 2 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ทีมงานที่มีประสิทธิผล หน่วยการเรียนรู้ 2 กระบวนการพัฒนาทีมงาน โดยมีวิธีการพัฒนา ได้แก่ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติงาน 6) การประเมินผล และคู่มือประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 โปรแกรมการพัฒนาทีมงานครูที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนเทศบาล ส่วนที่ 3 การประเมินผล (พิมพิกา จันทไทย, 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของทักษิณ เกษตัน ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 โดยใช้หลักการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านการใช้และ พัฒนา สื่อนวัตกรรม มีองค์ประกอบของโปรแกรม 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2)วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ และ 5) การประเมินผล มีความเหมาะสมและความเป็นไป ได้ในระดับมากที่สุด (ทักษิณ เกษตัน , 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิตารีย์ สุขบุตร ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนา โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการพัฒนาโปรแกรม พบว่า องค์ประกอบของโปรแกรม ประกอบด้วย 1 จุดมุ่งหมายของโปรแกรม 2 วัตถุประสงค์ของ โปรแกรม 3 เนื้อหา 4 วิธีการพัฒนา วิธีการพัฒนา แบ่งออกเป็น การเรียนรู้ด้วยตนเองตาม Module แบ่งออกเป็น 7 Module (18 ชั่วโมง) การเรียนรู้ โดยทำงานร่วมกับบุคคลอื่น (10 ชั่วโมง) และการบูรณาการสอดแทรกการเสริมสร้าง สมรรถนะ ในสถานศึกษาของ ตนเอง (60 ชั่วโมง) รวมทั้งสิ้น 90 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องเหมาะสมและควมมีประโยชน์ของโปรแกรม มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด (ฐิตารีย์ สุขบุตร, 2562)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริของครู สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1โดยรวมอยู่ในระดับ มาก โดยค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้ความรู้ เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบมอนเทสซอริ มีค่ามากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเห็น ความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูมอนเทสซอริให้มากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถให้ครูมอนเทสซอริเกิดความเชี่ยวชาญ และผู้วิจัย ได้นำเสนอข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ควรส่งเสริมการนำองค์ประกอบของโปรแกรมการเสริมสร้าง สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูมอนเทสซอริ มาพัฒนาสมรรถนะครูที่จัดการเรียนรู้แบบ มอนเทสซอริ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัด การศึกษา 3

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
จิระพันธ์ พูลพัฒน์. (2549). การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของมอน เทสซอริ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ฐิตารีย์ สุขบุตร. (2562). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทักษิณ เกษตัน . (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นันทกา วารินิน. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2553). หลักการวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปรารธนา เพชรฤทธิ์. (2559). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิมพ์ิกา จันทไทย. (2558). การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาทีมงานครูที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนเทศบาล. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจารณ์ พานิช. (2557). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ส.เจริญการพิมพ์ จำกัด.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2560). EF ทักษะสมองเพื่อการจัดการชีวิตให้สำเร็จ (Executive Functions). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ (1987) จำกัด.
- เอกนถน บางท่าไม้. (2561). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาในรายวิชาการถ่ายภาพดิจิทัล สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E – Journal, Silpakorn University*, 11(1), 30–51.